

Пријава [1786-2023-kategorija-2]

Подаци о пројекту

Назив пројекта	БАРАметар
Кључне речи	грађанска наука, заштита животне средине, мале стајаће воде
Спровођење пројекта	02.10.2023. - 02.10.2024.
Научне Области	природне науке
Апстракт пројекта	Пројекат „БАРАметар“ увезује научни циљ, прикупљање података о положају и стању малих стајаћих вода - важног али потпуно занемареног природног ресурса Србије, са грађанском науком и тако значајно повећава капацитет прикупљања података укључивањем заинтересованих грађана-волонтера. Истовремено, овај пројекат изразом и спровођењем теоријских и практичних радионица има за циљ да допринесе подизању свести јавности о важности очувања малих стајаћих вода и животне средине али и о потенцијалу грађанске науке у креирању политика заштите и очувања животне средине које одражавају потребе и приоритете локалне заједнице. Очекивани резултати пројекта за учеснике су: (1) разумевање значаја очувања квалитета малих стајаћих вода за биодиверзитет, здравље екосистема и здравље људи; (2) развој вештина у прикупљању података научним истраживањима; (3) веће интересовање за еколошке, научне теме као и укључивање у пројекте грађанске науке; (4) формирање електронске базе података малих стајаћих вода Србије.
Опис пројекта	Мисија пројекта „БАРАметар“ је ангажовање грађана у очувању малих стајаћих вода као изузетног природног ресурса Србије путем промовисања грађанске науке и подстицања учешћа јавности у праћењу стања и заштити овог вредног ресурса. Визија пројекта је да створи мрежу информисаних и оснажених грађана који заједно раде на праћењу и заштити малих стајаћих вода, осигуравајући њихову одрживост и доприносећи добробити како животне средине тако и заједница које зависе од њих. Промовишући употребу метода и технологија грађанске науке, циљ је да се развије култура сарадње у управљању овим виталним ресурсом. Мале стајаће воде (<10 ha: мала језера, баре, локве, извори, канали) чине и до 50% стајаћих вода у свету.

Изузетан је значај мрежа малих вода за одржавање биолошке разноврсности, контролу поплава, одржавање подземних вода, уклањање гасова стаклене баште из атмосфере, као и пружање низа екосистемских услуга. У Србији, за разлику од других европских земаља, не постоји систематски инвентар и праћење њиховог стања, што је основ за планирање одрживог коришћења овог веома значајног ресурса. Пројекат „БАРАметар“ има за циљ да подигне свест јавности о важности очувања малих стајаћих вода и животне средине али и о потенцијалу грађанске науке у креирању политика заштите и очувања животне средине које одражавају потребе и приоритете локалне заједнице. За ову сврху биће одржане едукативне теоријско-практичне онлајн радионице које су намењене ученицима основних и средњих школа. Практични део радионице ће на једноставан и занимљив начин демонстрирати како ученици самостално могу да утврде основне параметре за класификацију еколошког статуса вода и да препознају врсте животиња које насељавају ова станишта. Поред тога за ученике минимум 10 школа широм Србије биће одржане „радионице у природи“ у њиховом непосредном окружењу. На овим радионицама тим пројекта „БАРАметар“ демонстрираће брзе методе детаљног одређивања квалитета воде на основу хемијских и микробиолошких параметара (помоћу уређаја Фотометар МД600 који је посебно прикладан за рад на терену и брза мерења), као и које се акватичне врсте животиња тренутно могу наћи у овом станишту. У циљу прикупљања података о географском положају и карактеристикама малих стајаћих вода, заинтересованим грађанима електронским путем биће послат промотивно-едукативни материјал и протокол истраживања који ће их усмерити у прикупљању података. Грађани ће прикупљене податке и фотографије електронским путем слати тиму пројекта који ће формирати и ажурирати базу података. Активности пројекта: (1) Креирање/ажурирање сајта пројекта и профила на друштвеним мрежама; (2) Креирање дигиталног промотивно-едукативног материјала; (2) Промовисање пројекта и мобилисање локалних заједница (електронским путем); (3) Припрема видео материјала за едукативне теоријско-практичне онлајн радионице; (4) Прикупљање података грађана-волонтера о малих стајаћих водама у њиховом окружењу (електронским путем); (5) Одржавање „радионица у природи“.

Циљна група

- основна школа
- средња школа
- научна заједница
- шира јавност
- медији
- организације цивилног друштва
- студенти

Циљеви пројекта

А. Општи циљеви: (1) Подизање нивоа научне писмености и ширења научне културе коришћењем метода грађанске науке; (2) Подизање свести о доприносу грађана-волонтера научним истраживањима; (3)

Децентрализација промоције и популаризације науке укључивањем у пројекат грађана-волонтера из целе Србије. Б. Специфични циљеви: (1) Креирање теоријско-практичних онлајн радионица о важности очувања квалитета малих стајаћих вода као и о потенцијалу грађанске науке у креирању политика заштите и очувања животне средине; (2) Одржавање „радионица у природи“: утврђивање квалитета воде (хемијски и микробиолошки параметри) и диверзитета акватичних врста животиња малих стајаћих вода; (3) Прикупљање података о географском положају и карактеристикама малих стајаћих вода уз помоћ метода грађанске науке и формирање електронске базе података. У циљу децентрализације и што активнијег учешћа грађана, „радионице у природи“ биће одржане на минимум 10 локација широм Србије, а на основу одабира из базе података пројекта.

Циљеви из програма промоције науке у које се пројекат уклапа

- Развој различитих програма промоције науке заснованих на научној култури и научној писмености код свих грађана Републике Србије
- Развој капацитета истраживача за ширење научне културе
- Јачање ресурса за промоцију науке како би програми били доступнији грађанима

Процена броја посетилаца

1000

Одговорно лице (лице задужено за контакт)

Име и презиме

Тања Вуков

Занимање

Научни саветник

Телефон

066335565

Имејл

tvukov@ibiss.bg.ac.rs

Биографија

Тања Вуков је научни саветник Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ – Институт од националног значаја за Републику Србију Универзитета у Београду, рођена 1976. године. Докторирала је 2009. године на Биолошком факултету Универзитета у Београду. Научно-истраживачки рад усмерен је на еколошке и еволуционе теме са фокусом на водене екосистеме и диверзитет и заштиту водоземаца. Аутор је више од 50 научних публикација. Добитник је Награде Града Београда за 2016. годину у области природних и техничких наука за монографију „Фауна репатих водоземаца Србије“ у издању Српске

академије наука и уметности као и престижне награде у области информационих технологија „Microsoft MVP Azure“ која се додељује експертима који своје знање о најновијим ИТ технологијама волонтерски деле са међународном ИТ заједницом. Учествовала је у активностима промоције и популаризације науке (Фестивал науке) и у увођењу младих у научноистраживачке процесе у областима природних наука (Регионални центар за таленте).

Подаци о институцији

Назив институције	Универзитет у Београду, Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“- Институт од националног значаја за Републику Србију
Седиште	Београд
ПИБ	100205581
Матични број	07032609
Одговорно лице	Мирјана Михаиловић
Веб сајт	https://www.ibiss.bg.ac.rs/
Имејл	mirjanam@ibiss.bg.ac.rs

Пројектни тим

Име и презиме	Наташа Томашевић Коларов
Занимање	виши научни сарадник
Имејл	natasha@ibiss.bg.ac.rs
Биографија	Наташа Томашевић Коларов је виши научни сарадник Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ – Институт од националног значаја за Републику Србију Универзитета у Београду. Научно-истраживачки рад је усмерен на питања из еволуционе биологије, екологије и биологије развића, али и ка истраживањима фенотипске пластичности и утицаја глобалног загревања на адаптабилност и

еволвабилност природних популација, са фокусом на мултидисциплинарни приступ. Аутор је више од 50 научних публикација. Ментор студентима мастер и докторских студија на Биолошком факултету, Универзитета у Београду. Рецензент више уџбеника за основну школу, предмет биологија, као и коаутор збирке задатака из биологије. Мама једног основца и средњошколца и велики заљубљеник у баште и баштованство.

Име и презиме	Марко Мирч
Занимање	научни сарадник
Имејл	marko.mirc@ibiss.bg.ac.rs

Биографија Марко Мирч је научни сарадник Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ – Институт од националног значаја за Републику Србију Универзитета у Београду, рођен 1990. године, а докторирао 2021. године на Биолошком факултету, Универзитет у Београду. Научно истраживачки рад се односи на еколошке и еволуционе феномене са посебним освртом на антропогени утицај на појединачне врсте и екосистеме. Добитник је награде „Академик Милутин Миланковић“ за најбољу докторску тезу из области зоологије. До сада је учествовао на бројним манифестацијама промоције науке. Учествовао је у реализацији два конзервациона пројекта финансираних од стране британске фондације „The Rufford Foundation“, којима је један од циљева био едукација и ангажовање локалног становништва у очувању дивљих врста животиња.

Име и презиме	Ана Кијановић
Занимање	истраживач сарадник
Имејл	ana.kijanovic@ibiss.bg.ac.rs

Биографија Ана Кијановић је истраживач сарадник Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ – Институт од националног значаја за Републику Србију Универзитета у Београду, рођена 1994. године. Дипломирала 2017. године на Биолошком факултету Универзитета у Београду, и исте године уписала мастер студије. Тренутно је посвећена изради своје докторске дисертације чија је тема везана за утицај климатских промена (као што су недостатак падавина и високе температуре које имају за последицу исушивање водених станишта) на водоземце и њихову могућност да се прилагоде оваквим условима.

Такође је њена дисертација усмерена и на објашњавање еволуционих феномена који су довели до прилагођавања водоземаца на исушивање њихових станишта. Аутор је 6 научних публикација. Активно сарађује са Регионалним центром за таленте на позицији ментора од 2019. и помаже ученицима у изради истраживачких радова из области Биологије. Рад „Утицај исушивања станишта у ларвалном периоду и гладовања након метаморфозе на јединке жутотрбог мукача“ освојио је 1. место на Регионалном такмичењу талентованих ученика по научним дисциплинама Републике Србије школске 2020/2021. године. Учествовала је и у Европској ноћи истраживача 2022. године подржаној од стране ЦПН.

Име и презиме	Стоимир Коларевић
Занимање	виши научни сарадник
Имејл	stoimir.kolarevic@ibiss.bg.ac.rs
Биографија	Стоимир Коларевић је виши научни сарадник Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ – Институт од националног значаја за Републику Србију Универзитета у Београду. Научно-истраживачки рад је усмерен на утицај загађења у слатководним и морским екосистемима праћењем микробиолошких и еко/гено- токсиколошких параметара. Такође, са аспекта генотоксикологије бави се анализом биолошке активности различитих синтетисаних супстанци, као и супстанци природног порекла. Аутор је више од 60 научних публикација. Од 2009. до 2019. године радио је на Катедри за микробиологију Биолошког факултета Универзитета у Београду где је учествовао у извођењу наставе на основним, мастер, специјалистичким и докторским студијама. Од 2011. године, у својству сарадника, учествује у организацији и извођењу семинара из микробиологије и генотоксикологије у Истраживачкој станици Петница. Као експерт за микробиологију, у оквиру Међународне комисије за заштиту Реке Дунав учествује у организацији и реализацији две међународне експедиције - the Joint Danube Survey: JDS3 (проглашена за највећу експедицију на рекама у свету у 2013. години) и JDS4 (организована 2019. године).
Име и презиме	Маргарета Крачун Коларевић
Занимање	виши научни сарадник
Имејл	margareta.kracun@ibiss.bg.ac.rs

Биографија

Маргарета Крачун-Коларевић је виши научни сарадник Института за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ – Институт од националног значаја за Републику Србију, Универзитет у Београду. Предмет научно-истраживачког интересовања др Крачун-Коларевић односи се на хидроекологију и заштиту вода применом принципа и методологије еко/генотоксикологије, микробиологије акватичних екосистема, процене еколошког статуса/потенцијала водних тела анализом састава заједница макробескичмењака са акцентом на акватичне олигохете. Аутор је више од 45 научних публикација. Учествовала је у реализацији више међународних истраживања на Сави, Адићу и на рекама у Црној Гори, као и на две међународне експедиције на Дунаву (the Joint Danube Survey – JDS3 и JDS4). Руководила је два билатерална пројекта, са Словенијом (пројектни период 2018-2019; евиденциони број пројекта: 30) и Аустријом (пројектни период 2018-2021; евиденциони број пројекта: 451-03-02141/2017-09/30). Као учесник манифестације Ноћи истраживача 2022 учествовала је у промоцији и популаризацији науке.

Партнери

Да ли се пројекат спроводи са другим организацијама? Не

Имплементација пројекта

Активност		Од		До	
Креирање/ажурирање сајта пројекта и профила на друштвеним мрежама		02.10.2023.		02.11.2023.	
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
40000	0	0	0	0	40000

Активност		Од		До	
Одржавање „радионица у природи“		01.03.2024.		02.10.2024.	
људски ресурси	путовање и смештај	опрема	материјал	остали	збир
26000	61950	165000	0	0	252950

Укупно: 292950

Одлука о учешћу

- [2_BAHAmetar.pdf \(254 KB\)](#)